



LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
GENETIŠKAI MODIFIKUOTŲ ORGANIZMŲ VALDYMO PRIEŽIŪROS KOMITETO
2020 M. VASARIO 11 D. POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

2020 m. vasario 14 d. Nr. D4-23
Vilnius

Posėdžio pirmininkas Vilmantas Graičiūnas.

Posėdžio sekretorė Neringa Šarkauskienė.

Dalyvauja Odeta Pivorienė, Gintaras Brazauskas, Aušra Išarienė, Vaclovas Jurgelevičius, Inesa Tadarovskaja, Rolandas Valatkevičius, Indrė Makarskienė (atstovauja Sveikatos apsaugos ministerijai vietoj R. Adomaitytės), Aurelijus Benetis (atstovauja Valstybinei augalininkystės tarnybai prie ŽŪM vietoj A. Dereškevičiaus), Arvydas Aželis (atstovauja Aplinkos apsaugos departamentui prie AM vietoj M. Šulgos), Kristina Povilaitienė (Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie LR SAM), Eglė Petrokienė (VMVT).

Darbotvarkė: Europos Komisijos klausimyno „*Questionnaire on new genomic techniques to contribute to the study requested by the Council*” pildymo aptarimas.

SVARSTYTA. Europos Komisijos klausimyno „*Questionnaire on new genomic techniques to contribute to the study requested by the Council*” pildymo aptarimas.

2019 m. lapkričio mėn. Taryba paprašė Europos Komisijos (Tarybos sprendimas (ES) 2019/1904) iki 2021 m. balandžio 30 d. pateikti tyrimą dėl naujų genetinės modifikacijos metodų (NGMM) statuso pagal Europos Sąjungos teisės aktus, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-528/16 ir pasiūlymą, jei reikia, atsižvelgiant į tyrimo rezultatus. Teisingumo Teismas, išnagrinėjęs bendrus direktyvos 2001/18/EB tikslus, nurodė, kad nauji mutagenėzės metodai patenka į minėtos direktyvos taikymo sritį ir jiems taikomi nustatyti įpareigojimai. Šiuo sprendimu buvo teisiškai išaiškintas naujų mutagenėzės metodų statusas, tačiau dėl jo kilo praktinių klausimų, kurie turi pasekmių nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, Europos Sąjungos pramonei, augalų selekcijos sektoriui, mokslinių tyrimų ir kitoms sritims. Klausimai yra susiję su, inter alia, tuo, kaip užtikrinti atitiktį direktyvai 2001/18/EB, kai, naudojantis naujais mutagenėzės metodais, gautų produktų negalima, naudojantis dabartiniais nustatymo metodais, atskirti nuo produktų, kurie yra spontaniškos mutacijos rezultatas, kaip užtikrinti, kad tokiu atveju būtų užtikrintas vienodas požiūris į importuotus produktus ir Europos Sąjungoje pagamintus produktus.

Europos Komisija (toliau – EK) po konsultacijų su valstybėmis narėmis 2020 sausio 15 d. vykusiame Jungtiniame EK Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto Genetiškai modifikuotų maisto produktų ir gyvūnų pašarų skyriaus (pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003) ir Europos Komisijos reguliavimo komitetų (nuolatinių komitetų), įsteigtų pagal direktyvas 2001/18/EB ir 2009/41/EB posėdyje parengė galutinį klausimyną „*Questionnaire on new genomic techniques to contribute to the study requested by the Council*“, kuris skirtas valstybių narių kompetentingoms institucijoms pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 ir direktyvas 2001/18/EB ir

2009/41/EB. EK prašė iki š. m. sausio 31 d. paskirti vieną asmenį, kuris pateiks visus Lietuvos atsakymus *on line* iki š. m. balandžio 15 d. EK klausimyną gavo Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – SAM) kontaktiniai asmenys pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) kontaktiniai asmenys pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 ir direktyvą 2001/18/EB, Aplinkos ministerijos kontaktiniai asmenys pagal direktyvas 2001/18/EB ir 2009/41/EB.

EK tyrimui klausimyne vartojamas terminas „nauji genetinės modifikacijos metodai“ (angl. „*new genomic techniques* (NGTs)“ toliau – NGMM) – metodai, galintys pakeisti organizmo genetinę medžiagą ir kurie atsirado arba buvo sukurti nuo 2001 m. (po direktyvos 2001/18/EB įsigaliojimo, kurioje apibrėžtas GMO terminas)

Klausimyną sudaro 7 klausimų grupės:

- 1) GMO teisės aktų, susijusių su naujais genetinės modifikacijos metodais (NGM), įgyvendinimas ir vykdymas (1–7 kl.);
- 2) informacija apie mokslinius tyrimus ir inovacijas (8–12 kl.);
- 3) informacija apie viešus dialogus ir nacionalinius tyrimus (13–14 kl.);
- 4) informacija apie etinius aspektus (15 kl.);
- 5) informacija apie galimas NGM ir NGM produktų naudojimo galimybes ir naudą (16–19 kl.);
- 6) informacija apie galimus NGM produktų iššūkius ir problemas (20–23 kl.);
- 7) kiti klausimai (24 kl.).

GMO valdymo priežiūros komiteto nariai ir kiti dalyviai pakviesti aptarti EK klausimyno pildymą.

NUTARTA: Atsakymus į EK klausimyno klausimus lietuvių ir anglų kalbomis oficialiu institucijos raštu iki š. m. kovo 15 d. siunčia Aplinkos ministerijai Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir Lietuvos biotechnologų asociacija. AM, SAM, ŽŪM, VMVT (toliau – GMO kompetentingos institucijos), siunčia atsakymus, suderinusios su pavaldžiomis institucijomis, socialiniais partneriais ir kt. Pirmosios grupės klausimus pildo: 1, 2 ir 5 kl. – GMO kompetentingos institucijos; 3 kl. – ŽŪM, VMVT; 4 kl. – SAM, ŽŪM, VMVT; 6 ir 7 kl. – ŽŪM. Antrosios grupės klausimus pildo GMO kompetentingos institucijos. Dėl informacijos kreiptis į Lietuvos mokslo tarybą ir Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūrą. Trečiosios grupės klausimus pildo GMO kompetentingos institucijos. Dėl informacijos kreiptis į Lietuvos mokslo tarybą. Ketvirtosios grupės klausimus pildo SAM (kartu su Lietuvos bioetikos komitetu). Penktosios ir šeštosios grupės klausimus pildo GMO kompetentingos institucijos, Lietuvos biotechnologų asociacija. Dėl informacijos kreiptis į Lietuvos mokslo tarybą ir Lietuvos Respublikos valstybinį patentų biurą (19 ir 23 kl.). Septintosios grupės klausimus gali pildyti visi.

Posėdžio pirmininkas

Vilmantas Graičiūnas

Posėdžio sekretorė

Neringa Šarkauskienė